

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची आठवी यादी

महाराष्ट्र विधानपरिषद पाचवे (हिवाळी) अधिवेशन, २०१६

अतारांकित प्रश्नोत्तरांची यादी

प्रश्नांची एकूण संख्या - ५०

राज्यातील शाळांनी प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष गणवेश व अन्य
शैक्षणिक साहित्यांची सक्ती न करण्याबाबत

(१) १०६३४ (०४-०८-२०१५). श्री.अनिल भोसले, श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात शाळांनी प्रत्यक्ष किंवा अप्रत्यक्ष गणवेश व अन्य शैक्षणिक साहित्यांची सक्ती करू नये असा शासन निर्णय असताना पुणे शहरातील बहूतांश शाळांनी आपल्या संकेत स्थळावर गणवेश विकणाऱ्या दुकानदारांची नावे दिली असून याच दुकानांतून गणवेश खरेदी करावा असे सुचविण्यात आल्याचे माहे मे, २०१५ च्या तिसऱ्या आठवड्यात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार शासन निर्णयाची अंमलबजावणी न करणाऱ्या शाळांवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२१-११-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कर्करोगावर उपचार पध्दतीमध्ये रेडीओथेरेपीचा समावेश असल्याबाबत

(२) १५२०७ (२९-०४-२०१६). प्रा.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कर्करोगावरील उपचार पध्दतीमध्ये रेडीओथेरेपीचा समावेश असून रेडीओथेरेपी व ब्रेकीथेरेपी ह्या थेरेपीकरिता कोबाल्टचा साठा पूरेसा पूरवठा होत नसल्यामुळे व कोबाल्ट यूनिट फार जूने असल्यामुळे वेटींग लिस्ट तयार आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, संपूर्ण महाराष्ट्रात पदव्यूत्तर रेडिओथेरेपी हा अभ्यासक्रम कुठे शिकविला जातो तसेच सदर अभ्यासक्रमाच्या जागा वाढवून देण्याकरिता तसेच गोरगरिब जनतेला स्वस्त दरात उपचार देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-११-२०१६) : (१) नाही.

- (२) व (३) महाराष्ट्रात रेडीओथेरेपी अभ्यासक्रम शिकविण्यात येणाऱ्या संस्था आणि त्यामधील उपलब्ध जागा पुढीलप्रमाणे आहेत. शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, नागपूर-०२ जागा, टाटा मोमोरिअल सेंटर, मुंबई-१६ जागा, महात्मा गांधी इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडीकल सायन्सेस, वर्धा-१ जागा आणि रुरल वैद्यकीय महाविद्यालय लेणी-१ जागा, ग्रँट शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय, भायखळा, मुंबई येथे ०२ प्रवेशकमतेसह एम.डी.रेडीओथेरेपी अभ्यासक्रम सुरु करण्याकरिता शासनाने आवश्यकता प्रमाणपत्र दिले होते. भारतीय आयुर्विज्ञान परिषदेने उक्त संस्थेचे निरीक्षण केले असून निरीक्षणादरम्यान दर्शविलेल्या त्रुटी पुर्ततेची कार्यवाही संस्था स्तरावर सुरु आहे.

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय (नागपूर) येथे चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांची व नर्ससची रिक्त पदे भरण्याबाबत

(३) १५२४१ (२९-०४-२०१६). श्री.नागो गाणार, प्रा.अनिल सोले, श्री.मितेश भांगडिया : तारांकित प्रश्न क्रमांक ११०५५ ला दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ रोजी दिलेल्या उत्तराच्या संदर्भात सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात चतुर्थ श्रेणी कर्मचाऱ्यांची व परिचारीकांची अनेक रिक्त पदे आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, एकूण किती पदे रिक्त आहेत व केव्हापासून तसेच रिक्त पदे भरण्यासंबंधी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-११-२०१६) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

गट-ड च्या रिक्त असलेल्या पदांवर नियमित कर्मचाऱ्यांची सरळसेवेने नियुक्ती करण्यावर शासन निर्बंध असल्याने बदली कर्मचाऱ्यांची २९ दिवसांच्या तत्त्वावर नियुक्ती करण्यात येते.

तसेच शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयांमध्ये परिसेविकांची पदे नसतात फक्त सार्वजनिक आरोग्य परिसेविका हे पद मंजूर असते. शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय नागपूर येथे सार्वजनिक आरोग्य परिसेविकेचे २ पदे मंजूर असून ते पद रिक्त नाही.

(२) सन २००९ पासून चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांची ४२ पदे नागपूर येथे रिक्त आहेत.

राज्यातील सर्व शासकीय महाविद्यालय व रुग्णालयामध्ये दिनांक ३०/०६/२०१४ च्या शासन पत्रान्वये लाड पागे समितीच्या शिफारशीनुसार वारसा हक्क तत्वावर नियुक्ती देण्यात येत आहे. तसेच अनुकंपा तत्वावर नियुक्ती देण्यात येत आहे. याशिवाय नागपूर येथे रिक्त पदावर कार्यरत असलेल्या २७ बदली कर्मचाऱ्यांची सेवा शासन निर्णय दिनांक ७/१२/२०१५ अन्वये नियमित करण्यात आल्या आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील राजीव गांधी जीवनदायी योजनेचे नामांतर करण्याबाबत

(४) १५६२१ (०२-०५-२०१६). डॉ.सुधीर तांबे, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील राजीव गांधी जीवनदायी योजनेचे नामांतर करण्याबाबत शासन विचाराधीन आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राजीव गांधी जीवनदायी योजनेतर्गत मागील ३ वर्षात अद्यापपावेतो किती रुग्णांवर उपचार करण्यात आले आहेत, त्याचा तपशील काय आहे,

(३) उक्त प्रकरणी शासनाची भूमिका काय आहे ?

डॉ. दीपक सावंत (२२-११-२०१६) : (१) होय.

(२) राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेतर्गत दि. २ जुलै, २०१२ पासून ते आजतागायत (दि.१९ जुलै, २०१६ पर्यंत) राज्यात ५,३७,५८० रुग्णांवर ९,३४,८८२ शस्त्रक्रिया व उपचार करण्यात आलेले आहेत.

(३) मंत्रिमंडळाच्या निर्णयानुसार दि. ४ ऑगस्ट, २०१६ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये महात्मा ज्योतिबा फुले जन आरोग्य ही नवीन योजना लवकरच राबविण्यात येणार आहे.

खाजगी रुग्णालये अँजिओप्लास्टीसारख्या शस्त्रक्रियेसाठी जास्त रक्कम घेत असल्याबाबत

(५) १६१५६ (०२-०५-२०१६). अँड.जयदेव गायकवाड, श्री.हेमंत टकले, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.खवाजा बेग, श्री.किरण पावसकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.रामराव वडकुते, श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.सुभाष झांबड, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सर्वसामान्यांसाठी वरदान ठरलेल्या राजीव गांधी जीवनदायी योजना राबविणा-या खाजगी रुग्णालये अँजिओप्लास्टीसारख्या शस्त्रक्रियेसाठी जास्त रक्कम घेत असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

वि.प. ८ (4)

- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार सदर खाजगी रुग्णालयांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२१-११-२०१६) : (१) होय.

अॅन्जिओप्लॉस्टीसारख्या शस्त्रक्रियेसाठी माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये रुग्णांकडून अतिरिक्त पैशाची मागणी अथवा पैसे घेण्यात आल्याच्या २३ रुग्णालयांकडील ४६ तक्रारी प्राप्त झालेल्या आहेत.

(२) उपरोक्त तक्रारींच्या अनुषंगाने विमा कंपनीद्वारे नियुक्त टि.पी.ए. मार्फत चौकशी केली असून सर्वच २३ रुग्णालयांना कारणे दाखवा नोटिस दिलेली आहे. त्यापैकी १९ रुग्णालयांनी सदर नोटीसला समाधानकारक उत्तर दिलेले आहे ३ रुग्णालयांना कारणे दाखवा नोटिस दिलेली आहे. त्यापैकी १९ रुग्णालयांनी असमाधानकारक उत्तर दिल्याने रुग्णालय अंगीकरण समितीच्या निर्णयानुसार त्यांचे निलंबन केले होते. रुग्णालयाविरुद्ध असलेल्या तक्रारीचे निवारण झाल्यानंतर त्यांचे निलंबन रद्द केले आहे. सद्यःस्थितीत एका रुग्णालयाचे अंगीकरण रद्द (De-empanelled) केलेले आहे.

(३) प्रश्न उदभवत नाही.

**जिल्हा परिषदेतील गट-ब अधिकाऱ्यांच्या बदल्या करण्याचे
अधिकार जिल्हापरिषदेला देण्याबाबत**

(६) १६२२९ (०२-०५-२०१६). श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) जिल्हा परिषदेला शासन निर्णयानुसार योजनांचे तांत्रिक प्रशासकीय अधिकार प्रदान केलेले असताना संचालक स्तरावरून संबंधित संचालकांची तांत्रिक मंजूरी घेण्याचे आदेश काढण्यात येतात, हे खरे आहे काय,
- (२) तसेच १५ लक्ष रुपयांपर्यंतची कामे ग्रामपंचायतींना देताना विनिर्दिष्ट कामाशिवाय इतर योजनांची कामे संबंधित प्रशासकीय अधिकाऱ्यांना देण्याबाबत स्पष्ट निर्देश देण्यात आलेले नाहीत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जिल्हा परिषदेतील क व ड गटातील कर्मचाऱ्यांच्या सार्वत्रिक बदल्या करताना जिल्हापरिषदेच्या पदाधिकाऱ्यांना विश्वासात घेण्यात येत नाही, हे खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, जिल्हा परिषदेतील गट ब अधिकाऱ्यांच्या बदल्या करण्याचे अधिकार जिल्हा परिषदेला देण्यात येणार आहेत काय,
- (५) तसेच जलयुक्त शिवार योजनेची अंमलबजावणी होण्यासाठी ५० टक्के निधीचे नियोजन जिल्हा स्तरावर करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२१-११-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

या विभागाच्या दि.३१.१.२०१३ च्या शासन निर्णयातील भाग-४ मध्ये विकास योजना यांच्या संबंधातील तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार प्रदान केले आहेत. सदर शासन निर्णयातील भाग-४ मधील अ.क्र.३ नुसार मुख्य कार्यकारी अधिकारी/अतिरिक्त मुख्य कार्यकारी अधिकारी यांना रूपये ५०,००,०००/- पर्यंत तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत. तसेच अ.क्र.४ नुसार रूपये ५०,००,०००/- व त्यावरील खर्चास शासनाच्या संबंधित प्रशासकीय विभागाच्या अधिपत्याखालील राज्यस्तरीय आयुक्त/राज्यस्तरीय संचालक यांना तांत्रिक मान्यता देण्याचे अधिकार प्रदान करण्यात आले आहेत.

(२) हे खरे नाही.

ग्रामविकास विभागाच्या दिनांक २५ मार्च, २०१५ च्या शासन निर्णयातील मुद्दा क्र.६ नुसार वेगवेगळ्या योजनांमधून ग्रामपंचायत क्षेत्रात कार्यान्वित करण्यात यावयाची अन्य सर्व कामे संबंधित प्रशासकीय विभाग ज्या कार्यान्वयीन एजन्सी/यंत्रणेमार्फत करून घेऊ इच्छितो त्या कार्यान्वयीन एजन्सी/यंत्रणेमार्फत करू शकतील असे नमुद आहे.

(३) शासन निर्णय दिनांक १५/५/२०१४ आस्था-अन्वये जिल्हा परिषदेच्या गट-क (वर्ग-३) व गट-ड (वर्ग-४) च्या कर्मचाऱ्यांचे धोरण निश्चित करण्यात आले असून, त्यामधील प्रकरण २ मधील भाग-४ (क) मध्ये जिल्हा स्तरीय बदल्यांची प्रक्रिया पार पाडण्यासाठी जिल्हा परिषद अध्यक्ष यांना वेळेपूर्वी तारीख देण्याची विनंती करावी. तसेच बदल्या करण्याच्या दिवशी पूर्वनियोजित वेळी व ठिकाणी जिल्हा परिषद अध्यक्ष/उपाध्यक्ष व विषय समितीच्या सभापती यांच्या समक्ष संबंधित कर्मचाऱ्यांना बदलीने पदस्थापना देण्याची प्रक्रिया समुपदेशाने पूर्ण करण्यात यावी अशा तरतुदी आहेत.

तसेच सदर शासन निर्णयातील प्रकरण ३ भाग-४ (क) नुसार तालुकास्तरीय बदल्या करताना उपरोक्त प्रमाणे पंचायत समितीचे सभापती यांना वेळेपूर्वी तारीख देण्याची विनंती करण्यात येते. त्यामुळे जिल्हा परिषदेतील क व ड गटातील कर्मचाऱ्यांच्या सार्वत्रिक बदल्या करताना जिल्हापरिषदेच्या पदाधिकाऱ्यांना विश्वासात घेण्यात येत नाही हे वस्तुस्थिती खरी नाही.

(४) शासनाच्या दिनांक ४/२/२०१५ रोजीच्या शासन निर्णयान्वये महाराष्ट्र विकास सेवेतील गट-ब अधिकाऱ्यांचे बदल्याचे अधिकार विभागीय आयुक्त यांना देण्यात आले आहेत. सदर अधिकार जिल्हा परिषदेला देता येणार नाहीत.

(५) टंचाईमुक्त महाराष्ट्र २०१९ अंतर्गत राज्यात जलयुक्त शिवार अभियान दिनांक ५ डिसेंबर, २०१४ च्या शासन निर्णयान्वये राबविण्यात येत आहे. जलयुक्त शिवार अभियानातर्गत उपलब्ध करून देण्यात येत असलेल्या सर्व निधी नियोजन विभागामार्फत DPDC अंतर्गत जिल्हा नियोजन विकास व समितीमार्फत उपलब्ध करून दिला जातो. सदर सर्व निधीचे जिल्हाधिकारी यांच्या अध्यक्षतेखालील समितीमार्फत नियोजन केले जाते.

राज्यात तसेच कोकण प्रदेशातील पाणी टंचाई दूर करण्याबाबत

(७) १६९८० (०५-१२-२०१६). अॅड.निरंजन डावखरे : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात तसेच कोकणामध्ये सर्वाधिक पाऊस पडूनही पाणी टंचाई निर्माण होत असल्याने कोकणातील पाणी नियोजनाची दिशा पूर्णपणे चुकली असल्याचे शिरपूर पॅटर्नचे प्रणेते डॉ.सुरेश खानापूरकर तसेच मॅगासेसे पुरस्कार विजेते जलतज्ञ श्री.राजेंद्र सिंह यांनी बदलापूर (जि.ठाणे) येथील तसेच माणगाव (जि.रायगड) येथील पाणीटंचाई संदर्भात अनुक्रमे दिनांक २९ डिसेंबर, २०१५ व दिनांक १८ जानेवारी, २०१६ रोजी आयोजित कार्यक्रमाद्वारे शासनाचे निदर्शनास आणले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच शासनाच्या कृषि विभागात भूजल शास्त्रज्ञ नसल्याने जलसंधारणाची कामे ही अतांत्रिक अधिकारी/कर्मचाऱ्यांकडून करण्यात येत असल्याचे निदर्शनास आले आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, भविष्यात सन २०२० साली तीव्र पाणी टंचाई उदभवणार असल्याची शक्यता विचारात घेता, त्यासाठी राज्यात व त्याचबरोबर देशभर जलमंदीर बांधकाम योजना व शिरपूर (जि.नंदूरबार) पॅटर्न सारख्या योजना राबविण्याची गरज असल्याचेही त्यांनी त्याचवेळी विशद केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

प्रा. राम शिंदे (०५-१२-२०१६) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

(२) हे खरे नाही.

जलयुक्त शिवार अभियानांतर्गत जलसंधारण कामाच्या स्थळ योग्यतेबाबत भूजल सर्वेक्षण यंत्रणेकडील भूवैज्ञानिक यांच्या मार्फत स्थळ योग्य/अयोग्य बाबतचे प्रमाणपत्र दिले जाते. तसेच लघुसिंचन विभाग, ग्रामीण पाणीपुरवठा विभाग यांचेकडील स्थापत्य अभियंता व कृषि विभागाच्या प्रशिक्षित अधिकारी/कर्मचारी यांच्या निरीक्षणाखाली कामे करून कामाचा दर्जा व गुणवत्ता राखली जात आहे.

(३) हे खरे नाही.

(४) सर्वांसाठी पाणी-टंचाईमुक्त महाराष्ट्र २०१९ अंतर्गत टंचाई परिस्थितीवर कायमस्वरूपी मात करण्यासाठी जलसंधारण विभागाच्या दिनांक ५ डिसेंबर, २०१४ च्या शासन निर्णयान्वये राज्यात जलयुक्त शिवार अभियान राबविण्यात येत आहे.

पुणे येथील वडगांव ब्रु येथे मुठा नदीपात्रालगत इमारत बांधावयाची परवानगी दिल्याबाबत

(८) १७०७२ (०२-०५-२०१६). श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) पुणे येथील वडगांव ब्रु येथे मुठा नदीपात्रालगत इमारत बांधावयाची परवानगी देणाऱ्या खडकवासला पाटबंधारे विभागाने सन २०१० ते २०१२ या कालावधीत पाच विकासकांना बांधकामासाठी दिलेले ना हरकत आणि पुररेषा नकाशे ग्राह्य धरू नये असे पत्र पाटबंधारे विभागाने महानगरपालिकेला दिले असल्याचे माहे जानेवारी, २०१६ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, पाटबंधारे विभागाने दिलेल्या ना हरकत प्रमाणपत्रानुसार महानगरपालिकेने या पाच विकासकांना परवानगी दिली, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त बांधकामांना मान्यता देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली आहे वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (१०-११-२०१६) : (१), (२) व (३) जलसंपदा विभागाच्या क्षेत्रिय कार्यकारी अभियंता व क्षेत्रिय शाखा अभियंता स्तरावरून ५ विकासकांना सन २०१० ते २०१२ या दरम्यान ना हरकत पत्र देण्यात आले होते. मात्र पुराचा संभाव्य धोका टाळण्याच्या दृष्टीकोनातून शासन परिपत्रक दिनांक ०२/०३/२०१५ अन्वये पुररेषा व पूरक्षेत्र निश्चित करण्याचे अधिकार विभागाच्या क्षेत्रिय मुख्य अभियंत्यांना देण्यात आल्यामुळे पूर्वी निम्नस्तरीय अधिकाऱ्यांकडून देण्यात आलेले ना-हरकत प्रमाणपत्र ग्राह्य धरण्यात येऊ नये व ते रद्द बादल करण्यात येत असल्याचे पुणे महानगरपालिकेला संबंधित क्षेत्रिय कार्यकारी अभियंता यांनी पत्राव्दारे कळविले, अशी वस्तुस्थिती आहे. जलसंपदा विभागाकडून पूर्वी निम्नस्तरीय अधिकाऱ्यांमार्फत देण्यात आलेल्या ५ ना-हरकत प्रमाणपत्रानुसार पुणे महानगरपालिकेकडून केवळ एका विकासकाला बांधकाम परवानगी देण्यात आली होती व त्यानुसार बांधकाम झालेले आहे. हे बांधकाम नदीच्या निषेधक पूररेषेच्या बाहेर असल्याचे क्षेत्रिय पाहणीनुसार आढळून आलेले आहे. उर्वरित चार बांधकामांचे ना हरकत प्रमाणपत्र रद्द करण्याचा निर्णय योग्य असल्यामुळे त्यांना बांधकामाची मान्यता देण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ग्रामीण भागात अद्यावत रुग्णालये सुरु करण्याबाबत

(९) १७७१३ (०२-०५-२०१६). श्री.प्रकाश गजभिये, श्री.रामराव वडकुते, श्रीमती विद्या चव्हाण, श्री.ख्वाजा बेग, श्री.संदिप बाजोरिया : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात नागरिकांमध्ये कर्करोग, हृदयविकार व उच्च रक्तदाब हे आजार मोठ्या प्रमाणात आढळून येत आहे, हे खरे आहे काय,

- (२) तसेच, सदर आजारावर उपचार करण्यासाठी लागणाऱ्या औषधांच्या किंमतीमध्ये वाढ झाल्याने व ग्रामीण भागातील रुग्णालयात वैद्यकीय सेवा नसल्यामुळे रुग्णांची गैरसोय होत आहेत, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२१-११-२०१६) : (१) हे खरे आहे.

(२) नाही. जिल्हा रुग्णालय ते प्राथमिक आरोग्य केंद्र यामध्ये सदर आजारांची प्राथमिक चाचणी, निदान करून प्राथमिक उपचार दिले जात आहेत. गुंतागुंतीच्या प्रसंगी रुग्णांना जिल्हा रुग्णालय, वैद्यकीय महाविद्यालय येथे तसेच राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेतर्गत संलग्नित असलेल्या रुग्णालयात संदर्भित केले जाते.

(३) २० जिल्हा रुग्णालयामध्ये टाटा कॅन्सर रुग्णालयातील प्रशिक्षित तज्ज्ञांमार्फत महिन्यातून अथवा १५ दिवसातून एकवेळ कर्करुग्णांसाठी बाह्यरुग्ण विभाग स्थापन करण्यात आला आहे.

राजीव गांधी जीवनदायी आरोग्य योजनेतर्गत राज्यामध्ये कर्करोग उपचारासाठी शासकीय ७२, खाजगी ३११ रुग्णालये संलग्नित करण्यात आले आहेत. येथे कर्करोगावरील केमोथेरेपी, रेडीओथेरेपी व सर्जरी इ. उपचार तसेच हृदयरोग व उच्च रक्तदाब यामुळे तयार होणाऱ्या गुंतागुंतीवर उपचार केले जातात.

त्याचप्रमाणे दोन संदर्भ सेवा रुग्णालय व वैद्यकीय महाविद्यालये येथे सुध्दा हृदयविकार व उच्च रक्तदाब निदान व उपचार करण्यात येतात.

कर्करोग, हृदयविकार व उच्च रक्तदाब संदर्भातील प्राथमिक लक्षणे आणि उपचारासंबंधी माहिती देऊन जनजागृती करण्यात येत आहे. तसेच ३० वर्षावरील व्यक्तींची तपासणी करून प्राथमिक उपचार दिले जातात.

टाटा कॅन्सर रुग्णालयाच्या सहकार्याने CSR अंतर्गत कर्करोगाच्या जनजागृती व लवकर निदान होण्याकरीता जिल्हा रुग्णालयातील वैद्यकीय अधिकारी व परिचारीका यांना प्रशिक्षित करण्यात येत आहे.

TCCC अंतर्गत राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज कॅन्सर रुग्णालय, नागपूर तसेच विवेकानंद मेडिकल रिसर्च सेंटर, लातूर यांना केंद्र शासनाकडे प्रस्तावित केले आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

नाशिक येथील पाटबंधारे विभागाच्या विश्रामगृहामध्ये पालकमंत्री, नाशिक

यांचे संपर्क कार्यालय सुरु केल्याबाबत

(१०) १९४०२ (११-०८-२०१६). श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) नाशिक येथील पाटबंधारे विभागाच्या विश्रामगृहामध्ये मा.पालकमंत्री, नाशिक यांचे संपर्क कार्यालय माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान सुरु करण्यात आले आहे, हे खरे आहे काय,

वि.प. ८ (9)

- (२) असल्यास, विश्रामगृहाची इमारत संपर्क कार्यालयाला दिल्यामुळे पाटबंधारे विभागाच्या वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची गैरसोय झाली, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर संपर्क कार्यालयाच्या नुतनीकरणासाठी सिंहास्थामधील शिल्लक निधी वापरण्यात आला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार पाटबंधारे विभागामार्फत वरिष्ठ अधिकाऱ्यांची गैरसोय दूर करण्यासाठी कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१०-११-२०१६) : (१) होय.

- (२) नाही.
- (३) नाही.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील गावांचा विकास आराखडा तयार करणे व त्यानुसार गावचा विकास करणेबाबत

(११) १९४७१ (११-०८-२०१६). श्री.जयंत पाटील : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) महानगरपालिका व नगरपरिषदांच्या धर्तीवर राज्यातील ग्रामपंचायतीचाही विकास आराखडा तयार करण्याचा निर्णय मा. ग्रामविकास मंत्री यांनी जाहीर केला आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विकास आराखडे तयार करण्यासाठी अडचण येऊ नये म्हणून ८ हजार प्रतिनिधींना प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, प्रशिक्षण घेतलेल्या ८ हजार प्रतिनिधींमार्फत ग्रामपंचायत सदस्यांपासून ते जिल्हा परिषदेच्या मुख्य अधिकाऱ्यांपर्यंत ६ लाख लोकांना प्रशिक्षण देणार आहेत, हे खरे आहे काय,
- (४) तयार झालेल्या आराखड्यांना दिनांक १५ ऑगस्ट, २०१६ रोजी २८ हजार ग्रामपंचायतीच्या ग्रामसभा घेऊन मंजूरी देण्यात येणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (५) असल्यास, आराखडा तयार करण्यासाठी ८ हजार प्रतिनिधींनी केव्हापासून व किती कालावधीचे प्रशिक्षण देण्यात येणार आहे,
- (६) प्रशिक्षित ८ हजार प्रतिनिधींकडून ग्रामपंचायत सदस्यांपासून जि.प.च्या मुख्य अधिकाऱ्यांपर्यंत ६ लाख लोकांना केव्हापासून प्रशिक्षण दिले जाणार आहे व या ६ लाख लोकांचा प्रशिक्षणाचा कालावधी किती राहणार आहे ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१५-११-२०१६) : (१) होय, सदर आराखडे महानगरपालिका व नगरपरिषदांच्या धर्तीवर असतील असे नाही.

(२) होय.

(३) आमचं गाव आमचा विकास या कार्यक्रमांतर्गत राज्यातील ४,००० पंचायत समिती गणासाठी ४,००० प्रभारी अधिकारी व ४००० प्रविण प्रशिक्षक असे ८,००० प्रतिनिधींना प्रशिक्षकांचे प्रशिक्षण देण्याचे नियोजन करण्यात आले होते.

(४) दि.१५ ऑगस्ट, २०१६ पर्यंत लोकसहभाग नियोजन प्रक्रियेतून तयार झालेल्या आराखड्यांना ग्रामसभा घेऊन मंजूरी घेण्याचे नियोजन करण्यात आले होते.

(५) ८ हजार प्रतिनिधींना जून, जूलै, २०१६ दरम्यान व एकदिवसीय गणस्तर परिचय कार्यशाळेचे जूलै व ऑगस्ट, २०१६ मध्ये तीन दिवसांच्या लोकसहभागी नियोजन प्रक्रिया राबविण्याचे नियोजन करण्यात आले होते.

(६) ग्रामपंचायत स्तरावर ३ दिवसांच्या लोक सहभागी प्रशिक्षणाचे नियोजन करण्यात आले होते. तसेच प्रशिक्षण घेतलेल्या ८ हजार प्रतिनिधीमार्फत ग्रामपंचायत सदस्यांना आणि ग्राम पंचायत स्तरावरील कर्मचाऱ्यांना प्रशिक्षण माहे ऑगस्ट, २०१६ मध्ये नियोजित करण्यात आले होते.

नंदूरबार जिल्ह्यात तापी नदीवरील बॅरेजचे पाणी उपसा सिंचन योजनेतर्गत शेतीला देण्याबाबत (१२) १९४८८ (११-०८-२०१६). डॉ.अपूर्व हिरे, श्री.चंद्रकांत रघुवंशी : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) धुळे व नंदूरबार जिल्ह्यातील उपसा सिंचन योजनांच्या दुरुस्तीच्या अंदाजपत्रकांना प्रशासकीय मान्यता देण्यासाठी मा.मंत्रीमंडळ व मा.राज्यपाल यांची मान्यता घेण्याबाबतची प्रगतीपथावर असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(२) तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ कार्यक्षेत्रातील धुळे जिल्ह्यातील ८ व नंदूरबार जिल्ह्यातील १४ अशा एकूण २२ उपसा सिंचन योजनांच्या विशेष दुरुस्तीच्या कामांसाठी ४९ कोटी ७८ लाख रुपयांच्या निधीला प्रशासकीय मान्यता दिली असून हा खर्च सहकारी उपसा सिंचन योजना संस्थांकडून वसूल करण्यात येणार आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त अंदाजपत्रकास मान्यता प्राप्त झाली आहे काय, असल्यास, तापी नदीवरील बॅरेजचे पाणी उपसा सिंचन योजनेतर्गत शेतीला देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१०-११-२०१६) : (१) होय.

(२) होय.

तापी पाटबंधारे विकास महामंडळ अधिनियम १९९७ कलम १८ (म) मधील तरतुदीनुसार निर्धारित केलेल्या अटी शर्तीनुसार हा खर्च वसूल करण्यात येणार आहे.

(३) होय. धुळे व नंदुरबार जिल्ह्यातील एकूण २२ सहकारी उपसा सिंचन योजनांच्या विशेष दुरुस्ती प्रस्तावास मा.मंत्रीमंडळ व मा. राज्यपाल यांच्या मान्यतेने जलसंपदा विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-उसिंचो-२०१३/(४२३/१३) सि.व्य.(म), दि. ०६/०६/२०१६ अन्वये रुपये ४१.७८ कोटीच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता प्रदान केली आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

यवतमाळ जिल्ह्यातील अपंग बांधवाच्या प्रलंबित मागण्यांबाबत

(१३) १९६१३ (११-०८-२०१६). श्री.हरिसिंग राठोड : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) जिल्हा परिषद, पंचायत समिती, ग्रामपंचायतींनी अपंग कल्याण पुनर्वसन निधी वेळेवर खर्च करावा, विनाअट घरकुल द्यावे, यासह अनेक प्रलंबित मागण्यांबाबतचे निवेदन अपंग व्यक्तींनी जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी, यवतमाळ यांना मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान दिले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, त्यांच्या मागण्यासंदर्भात जिल्हा परिषद, पंचायत समिती, ग्रामपंचायत शासनाच्या निर्देशांची पायमल्ली केली जात असल्याची तक्रार अपंग बांधवांनी केली आहे, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, ग्रामपंचायतीने अपंगाना सोयीसुविधा पुरविण्यासाठी तसेच अपंगांना जिल्हा परिषदेने त्वरित स्टॉल वाटप करावे इत्यादी मागण्यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (०२-१२-२०१६) : (१) होय,

(२) व (३) अशत: खरे आहे.

तथापि, सन २०१५-१६ करीता अपंगासाठी राखीव ठेवलेल्या रूपये ५५.०२ लक्ष तरतूदीमधून रूपये ३४.०० लक्ष विविध योजनेकरीता खर्च करण्यात आला असून उर्वरित रक्कम तांत्रिक अडचणीमुळे खर्च करता आली नाही.

सन २०१५-१६ चा शिल्लक निधी व सन २०१६-१७ मध्ये राखीव असलेल्या रू.४९.२९ लक्ष मधून विविध योजनेकरीता तांत्रिक मान्यता प्राप्त झाली असून प्रशासकीय मान्यता घेणेची कार्यवाही सुरू आहे.

अपंगाना २०० फूट जागा, दुकान गाळे देणेबाबत शासन निर्णयाप्रमाणे त्वरीत कार्यवाही करणेबाबत संबंधित अधिकाऱ्यांना कळविण्यात आले आहे. तसेच ३% रक्कम पूर्णपणे खर्च करणेबाबत निर्देश देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालय व जिल्हा रुग्णालय नाशिक यांच्या संयुक्त विद्यमाने
नाशिक येथे पी.जी.इन्स्टिट्यूट सुरु करणेबाबत**

(१४) १९६७५ (२३-०८-२०१६). श्री.जयवंतराव जाधव : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालय व जिल्हा रुग्णालय नाशिक यांच्या संयुक्त विद्यमाने नाशिक येथे पी.जी.इन्स्टिट्यूट सुरु करणेसाठी महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठ दिनांक २५ एप्रिल, २०१० रोजी शासनास प्रस्ताव सादर करूनही शासनाने अद्यापपर्यंत आवश्यकता प्रमाणपत्र वितरीत केलेले नसल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर पी.जी.इन्स्टिट्यूट सुरु करणेसाठी आवश्यकता प्रमाणपत्र निर्गमित करण्याची लोकप्रतिनिधींनी शासनाकडे मागणी केलेली आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (१०-११-२०१६) : (१) होय, हे अंशतः खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे. पी. जी. इन्स्टिट्यूट स्थापन करण्याची मागणी स्थापन करण्याची मागणी केली आहे.

(३) विद्यापीठाकडून प्रथम विभागीय संदर्भ सेवा रुग्णालय, नाशिक येथे पी.जी. इन्स्टिट्यूट स्थापन करण्याचा प्रस्ताव प्राप्त झाला होता. तदनंतर महापालिका रुग्णालय, नाशिक यांचेशी संलग्नित पी.जी. इन्स्टिट्यूट स्थापन करण्याचा प्रस्ताव प्राप्त झाला होता. दोन्हीपैकी एकच प्रस्ताव विचारात घेणे आवश्यक असल्याने त्यानुषंगाने तपासणी करून शासनस्तरावर कार्यवाही करण्यात येत आहे.

**महाराष्ट्र खाजगी शाळा कर्मचारी सेवाशर्ती नियमावली १९८१ च्या शेड्युल 'सी' मध्ये
बदल होण्याबाबतची अधिसूचना निर्गमित करण्याबाबत**

(१५) १९८२७ (२३-०८-२०१६). डॉ.अपूर्व हिरे : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महाराष्ट्र खाजगी शाळा कर्मचारी सेवाशर्ती नियमावली १९८१ च्या शेड्युल 'सी' मध्ये सुधारणा करण्याची शासनस्तरावरून सुरु असलेली कार्यवाही पूर्ण झाली आहे काय,

(२) असल्यास, सेवाशर्ती नियमावलीच्या प्रस्तुत शेड्युल 'सी' मध्ये सुधारणा करण्यात आली आहे काय,

(३) नसल्यास, कर्मचाऱ्यांना सद्यस्थितीत ६ व्या वेतन आयोगाप्रमाणे वेतन मिळत असताना शेड्युल 'सी' अद्यापपर्यंत केवळ ४ थ्या वेतन आयोगापर्यंतच अद्यावत असल्याच्या पार्श्वभूमीवर सदरहु शेड्युल 'सी' केव्हापर्यंत अद्यावत होणे अपेक्षित आहे ?

श्री. विनोद तावडे (१८-११-२०१६) : (१) व (२) होय.

(३) याबाबतची दिनांक ६ सप्टेंबर, २०१६ रोजी अधिसूचना निर्गमित करण्यात आली आहे.

परभणी जिल्ह्यातील गटविकास अधिकारी यांनी केलेला आर्थिक गैरव्यवहार

(१६) १९९६६ (११-०८-२०१६). श्री.अब्दुल्लाखान दुराणी, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.धनंजय मुंडे : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) परभणी जिल्ह्यातील गटविकास अधिकारी यांनी केलेल्या विविध गैरप्रकारामुळे त्यांना विभागीय आयुक्तांनी माहे मार्च, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निलंबित केले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गटविकास अधिकारी यांच्या परभणी व नांदेड जिल्ह्यातील आर्थिक गैरव्यवहाराची चौकशी करून शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१६-११-२०१६) : (१) होय, श्री.एस.एन.गोपाळ, तत्कालीन प्रभारी गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, सेलू, जि.प.परभणी यांना दिनांक २१/३/२०१६ च्या आदेशान्वये निलंबित केले आहे.

(२) श्री.एस.एन.गोपाळ, तत्कालीन प्रभारी गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, सेलू, जिल्हा परिषद, परभणी यांनी केलेल्या अनियमितेबाबत विभागीय चौकशी प्रस्तावित आहे. तसेच श्री.गोपाळ हे तत्कालीन गटविकास अधिकारी, पंचायत समिती, मुखेड, जिल्हा परिषद, नांदेड येथे कार्यरत असताना त्यांनी केलेल्या अनियमितेबाबत विभागीय चौकशी सुरु करण्यात आली असून प्रकरण चौकशी अधिकारी यांच्याकडे सोपविले आहे. चौकशी अहवाल शासनास अप्राप्त आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

केंद्र शासनाने अल्पबचत व महिलाप्रधान बचत योजना अंमलात आणण्याबाबत

(१७) २००२० (११-०८-२०१६). डॉ.सुधीर तांबे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय वित्त मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) केंद्र शासनाने अल्पबचत व महिला प्रधान बचत योजना अंमलात आणून यातून बचतीला प्रोत्साहन देऊन राष्ट्रीय उत्पन्नात भर पडत असतानाही सन २००५ पासून महिला प्रतिनिधींना एजन्सी देणेच बंद केल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर योजना पुन्हा सुरु करण्यासाठी शासनाने केंद्र शासनाकडे कोणता पाठपुरावा केला वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२५-१०-२०१६) : (१) हे खरे नाही. सदर बाब सन २००५ मध्येच निदर्शनास आणण्यात आली आहे.

(२) व (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील जलयुक्त शिवार अभियानाचा निधी परत गेल्याबाबत

(१८) २००८४ (११-०८-२०१६). श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) संपूर्ण राज्याला पाणी टंचाईतून मुक्त करण्यासाठी राज्यात जलयुक्त शिवार अभियान राबविले जात आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, या अभियानांतर्गत नागपूर कृषि विभागाला १४ लाख रुपयांचा निधी मिळालेला होता, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, हा निधी खर्च न करता परत गेला आहे याबाबत शासनाने चौकशी करून कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२६-१०-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) होय, हे खरे आहे.

(३) दिनांक ३१ मार्च, २०१६ रोजी बीम्स प्रणाली संशुद्धीने सुरु असल्यामुळे बीडीएस स्लीप निघाली नाही.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात नॅशनल विधी महाविद्यालयामध्ये स्कुलमध्ये राज्याचा कोटा नसल्याबाबत

(१९) २००८५ (२३-०८-२०१६). श्री.प्रकाश गजभिये : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात महाराष्ट्रात नॅशनल विधी महाविद्यालय हे मुंबई नंतर नागपूर मध्ये सुरु होणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) दुसऱ्या राज्याप्रमाणे महाराष्ट्रातही नॅशनल विधी महाविद्यालयामध्ये स्कुलमध्ये राज्याचा कोटा देण्यात आला आहे काय, मुंबई व नागपूर येथील नॅशनल विधी महाविद्यालयामध्ये राज्याचा कोटा किती टक्के देण्यात आला आहे,
- (३) असल्यास, राज्यात नॅशनल विधी महाविद्यालयामध्ये राज्याचा कोटा नसल्याचे कारण काय आहे ?

श्री. विनोद तावडे (२२-११-२०१६) : (१) महाराष्ट्र नॅशनल लॉ युनिव्हर्सिटी, मुंबई सन २०१५-१६ या शैक्षणिक वर्षापासून सुरु असून महाराष्ट्र नॅशनल लॉ युनिव्हर्सिटी, नागपूर हे सन २०१६-१७ या शैक्षणिक वर्षापासून सुरु आहे.

(२) व (३) महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ अधिनियम, २०१४ नुसार राज्यातील विद्यार्थ्यांसाठी कोट्याची तरतूद नाही.

**जिल्हा परिषदांकडून शासनास वर्ग केलेल्या अभियंत्यांना पुन्हा
जिल्हा परिषदेत वर्ग करण्याबाबत**

(२०) २०१५६ (११-०८-२०१६). डॉ.सुधीर तांबे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त :
सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना राबविण्यासाठी जिल्हा परिषदेकडून तांत्रिक मनुष्यबळ सक्तीने मागवून घेण्यात आल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, त्यामुळे जिल्हा परिषदांच्या रस्तेविषयक कामांवर विपरीत परिणाम झाला आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, जिल्हा परिषदांकडून शासनास वर्ग केलेल्या अभियंत्यांना पुन्हा जिल्हा परिषदेत वर्ग करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२१-११-२०१६) : (१) व (२) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना / मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजना यांच्या अंमलबजावणीसाठी महाराष्ट्र जिल्हा परिषद अधिनियम, १९६१ मधील नियम २६१ (२) (अ) अन्वये प्रत्येक जिल्हा परिषदेकडील फक्त ३ शाखा अभियंता/कनिष्ठ अभियंता यांच्या सेवा अधिग्रहीत करण्यात आलेल्या आहेत. सद्यस्थितीत सेवा अधिग्रहीत करण्यात आलेल्या ९९ अभियंत्यांपैकी १६ जिल्ह्यांमध्ये केवळ ३८ शाखा अभियंता रूजू झालेले आहेत.

(३) व (४) प्रधानमंत्री ग्रामसडक योजना/मुख्यमंत्री ग्रामसडक योजनेमधील कामांसाठी अधिग्रहीत करण्यात आलेल्या शाखा अभियंता/कनिष्ठ अभियंता यांच्या सेवा कामानंतर जिल्हा परिषदेकडे परत करण्यात येतील.

राज्यातील डॉक्टरांच्या सेंट्रल मार्डने शेतकऱ्यांचे समुपदेशन करण्याबाबत

(२१) २०१८४ (२३-०८-२०१६). डॉ.सुधीर तांबे : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालयात सेवा देणा-या निवासी डॉक्टरांच्या सेंट्रल मार्डने वैद्यकीय संचालकांच्या माध्यमातून आत्महत्याग्रस्त विदर्भ व मराठवाड्यातील शेतकऱ्यांचे समुपदेशन करण्याचा प्रस्ताव शासनाला सादर करण्यात आला असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर प्रस्तावावर शासनाने कोणता निर्णय घेतला वा घेण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१६-११-२०१६) : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

मंद्रूप (जि.सोलापूर) येथील बोअरवेल घेणाऱ्या शेतकऱ्यांसाठी

२०० फूटाच्या मर्यादेला शिथिलता देण्याबाबत

(२२) २०२१५ (२३-०८-२०१६). श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय पाणीपुरवठा आणि स्वच्छता मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नविन बोअर घेण्यासाठी शासनाची २०० फूट खोलीची मर्यादा असल्यामुळे मंद्रूप (जि.सोलापूर) येथील शेतकऱ्यांचे हजारो रुपयांचे आर्थिक नुकसान होत असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदरहू ठिकाणी पाण्याची पातळी ही ३५० फूटापेक्षा खोल आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, बोअरवेल घेणाऱ्या शेतकऱ्यांसाठी २०० फूटाच्या शासन नियम मर्यादेला शिथिलता देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. बबनराव लोणीकर (०६-१२-२०१६) : (१) हे खरे नाही. महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ मधील कलम २५ अन्वये दक्षिण सोलापूर तालुक्यातील ४५ गांवे टंचाई क्षेत्र म्हणून घोषित केलेली आहेत. सदर प्रभावक्षेत्रात सिंचनासाठी विहीर अथवा बोअर घेण्यास प्रतिबंध घालण्यात आलेला आहे. तथापि मौजे मंद्रूप, ता.दक्षिण सोलापूर येथील शेतकऱ्यांकडून अथवा जिल्हाप्राधिकरणाकडून आर्थिक नुकसान झाल्याबाबत कोणताही प्रस्ताव प्राप्त झाल्याची जिल्हा कार्यालयात नोंद नाही.

(२) हे खरे नाही. मौजे मंद्रूप, ता. दक्षिण सोलापूर गावाचा समावेश हा पाणलोट क्षेत्र क्रमांक बी एम ११० मध्ये असून मंद्रूप या गावात असणाऱ्या निरीक्षण विहिरीची मागील पाच वर्षांची माहे मे अखेरी सरासरी पाणी पातळी ८.४६ मीटर इतकी असून माहे मे, २०१६ अखेरी पाणी पातळी ९.२५ मीटर इतकी आहे.

(३) महाराष्ट्र भूजल (विकास व व्यवस्थापन) अधिनियम, २००९ मधील कलम ८ (१) अन्वये कृषि किंवा औद्योगिक वापरासाठी अधिसूचित आणि अधिसूचित नसलेल्या क्षेत्रांमध्ये खोल विहिरी खोदण्यास प्रतिबंध करण्यात आला आहे. तथापि कलम ८ (१) मधील परंतुकानुसार पिण्याचे पाण्यासाठी ६० मीटरपेक्षा जास्त खोलीची विंधन विहिर/ कुपनलिका खोदण्याची परवानगी देण्याचे अधिकार, भूजल कायद्यामधील कलम १४ नुसार राज्यातील संबंधित महसूल विभागाचे उपविभागीय अधिकारी (प्रांताधिकारी) यांना देण्यात आले आहेत.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

कोयना धरणातील वीज निर्मितीनंतर सोडले जाणाऱ्या पाण्याचा पुनर्वापर करण्यासाठी अभ्यासगटाची स्थापना करण्याबाबत

(२३) २०३३४ (२०-०९-२०१६). श्री.शरद रणपिसे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) कोयना धरणातील वीज निर्मितीनंतर समुद्रात सोडले जाणारे पाणी मुंबईत आणण्यासंदर्भात अभ्यास करण्यासाठी अभ्यासगटाची स्थापना करण्यात आलेली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर अभ्यास गटाची रचना व कार्यक्षमता काय आहेत,

- (३) तसेच अभ्यासगटाने आपला अहवाल शासनास सादर केला आहे काय, असल्यास त्याचे स्वरूप काय आहे व त्यावर कोणता निर्णय घेण्यात आला आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत व यासाठी अजून किती कालावधी लागणे अपेक्षित आहे ?

श्री. गिरीष महाजन (०९-११-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

कोयना जलविद्युत केंद्रामधून विद्युत निर्मितीनंतर वशिष्ठी नदीत सोडण्यात येणाऱ्या अवजलाचा वापर करून तसेच अन्य पर्यायी स्रोतातून, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील पाणी टंचाई दूर करण्याच्या संदर्भात अभ्यास करण्यासाठी शासन निर्णय क्र. विसस-२००५ / (९७/०५)/जसंवि, मंत्रालय मुंबई, दिनांक २५/१०/२००५ अन्वये श्री.म.दि.पेंडसे, निवृत्त सचिव, जलसंपदा विभाग यांच्या अध्यक्षतेखाली एक अभ्यास गट नियुक्त करण्यात आला होता.

(२) कोयनेच्या विद्युत निर्मितीनंतर वशिष्ठी नदीत सोडण्यात येणारा अवजलाचा वापर करून अथवा पर्यायी स्रोतातून, रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील पाणी टंचाई दूर करण्याच्या संदर्भातील अभ्यास करण्यासाठी श्री.म.दि.पेंडसे, निवृत्त सचिव, जलसंपदा विभाग-अध्यक्षतेखाली डॉ.श्रीरंग भा.कद्रेकर, माजी कुलगुरू, डॉ.बा.सा.कोकण कृषि विद्यापिठ, दापोली, मुख्य अभियंता, कोकण प्रदेश, जलसंपदा विभाग मुंबई, मुख्य अभियंता, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, कोकण विभाग, उप संचालक, भुजल सर्वेक्षण, कोकण प्रदेश (विभाग), ह्या सदस्यांचा आणि अधीक्षक अभियंता, कोकण पाटबंधारे मंडळ, रत्नागिरी सदस्य सचिव यांचा स्वतंत्र अभ्यास गट नियुक्त करण्यात आला होता.

(३) कोयना अवजलाचा वापर करण्याच्या अनुषंगाने केलेला अभ्यासगटाचा अहवाल मा.मंत्री जलसंपदा यांना दिनांक २७.०९.२००६ रोजी सादर करण्यात आला होता.

शासनाकडे प्राप्त अहवालावर कार्यवाही करण्याबाबत दिनांक ०६/०८/२०११ शासन निर्णय नुसार जलसंपदा विभागाच्या मुख्य अभियंता (जसं) व सह सचिव यांच्या अध्यक्षतेखाली विभागाच्या उपसचिवांचा समावेश असणारी शक्ती प्रदान समिती गठीत करण्यात आली होती. त्याबाबतचा अहवाल शासनास सादर केला. सदर शक्ती प्रदान समितीने सादर केलेल्या अहवालास मा.मुख्यमंत्री महोदयांनी दिनांक १६/०७/२०१५ रोजी मान्यता प्रदान केलेली आहे.

(४) प्रश्न उदभवत नाही.

**राज्यातील रोजगार हमी योजनेची कामे पारदर्शक व सुरळीत
होण्यासाठी करावयाची उपाययोजना**

(२४) २०३९४ (१८-०८-२०१६). श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, श्री.संजय दत्त, श्री.शरद रणपिसे, श्री.रामहरी रुपनवर, श्रीमती हुस्नबानू खलिफे : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यातील ९ हजार ६३ ग्रामपंचायतीने रोजगार हमी योजनेच्या कामांकडे दुर्लक्ष केल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणाची शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने रोजगार हमी योजनेची कामे पारदर्शक व सुरळीत होण्याकरीता कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (१५-११-२०१६) : (१) हे खरे आहे. मार्च, २०१६ अखरे ९०७३ ग्रामपंचायतींमध्ये मगांराग्रारोहयो अंतर्गत खर्च निरंक असल्याचे दिसून येते.

(२) नाही. मगांराग्रारोहयो ही योजना मागणी आधारित असल्यामुळे बऱ्याचशा ग्रामपंचायतींमध्ये शेल्वर कामे उपलब्ध असूनही कामाची मागणी न आल्यामुळे तसेच अनेक ग्रामपंचायतींतर्गत कामे न झाल्यामुळे खर्च निरंक दिसून येतो.

मजूरांनी मगांराग्रारोहयोच्या कामांवर यावे यासाठी प्रचार प्रसिध्दी करण्यात आली तसेच आयुक्तालयामार्फत सर्व जिल्ह्यांना ज्या ग्रामपंचायतीमध्ये एकही नरेगा अंतर्गत काम हाती घेण्यात आलेले नाही, त्यामध्ये तातडीने एकतरी मजूर प्रधान काम हाती घेण्याच्या सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. तसेच याकरिता सातत्याने पाठपुरावा करण्यात येत असून आजपर्यंत निरंक खर्च असलेल्या ग्रामपंचायतींची संख्या ८५७७ इतकी आहे.

(४) प्रश्न उद्भवत नाही.

महिला व बालविकास विभागातर्फे माझी कन्या भाग्यश्री ही नवीन योजना राबविण्याबाबत

(२५) २०७३४ (१८-०८-२०१६). श्रीमती हुस्नबानू खलिफे, श्री.संजय दत्त, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय महिला व बाल कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) महिला व बालविकास विभागातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या सुकन्या योजनेतील लाभार्थ्यांचे अर्ज शासनाच्या नव्या धोरणामुळे प्रलंबित असून आता माझी कन्या भाग्यश्री अशी नवी योजना राबविण्याचा शासनाचा विचार असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सुकन्या योजनेच्या प्रलंबित अर्जाबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली, किती लाभार्थ्यांना याचा लाभ मिळाला आहे,

(३) तसेच माझी कन्या भाग्यश्री या योजनेत कोणते फेरबदल केले आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१५-११-२०१६) : (१) व (२) सुकन्या योजनेचे माझी कन्या भाग्यश्री योजनेत विलिनीकरण करून माझी कन्या भाग्यश्री ही नवीन योजना दिनांक २६ फेब्रुवारी, २०१६ चे शासन निर्णयापासून दिनांक ०१ एप्रिल, २०१६ पासून राबविण्यात येत आहे.

महिला व बाल विकास विभागातर्फे राबविण्यात येणाऱ्या सुकन्या योजनेतील लाभार्थ्यांचे अर्ज शासनाच्या नव्या धोरणामुळे प्रलंबित नाहीत. सुकन्या योजनेतर्गत सन २०१३-१४ आणि सन २०१४-१५ या वर्षांमध्ये एकूण २०४५५ लाभार्थ्यांचे अर्ज भारतीय आयुर्विमा महामंडळाकडून मंजूर करण्यात आले असून सन २०१५-१६ या वर्षांमध्ये ६४०७ अर्ज भारतीय आयुर्विमा

महामंडळाकडे सादर करण्यात आलेले आहेत.

(३) सुकन्या योजनेतर्गत देण्यात येणारे विमा योजनेचे लाभ माझी कन्या भाग्यश्री या योजनेत कायम ठेवण्यात आले आहेत. सुकन्या योजनेतर्गत केवळ दारिद्र्य रेषेखालील (BPL) कुटुंबातील पहिल्या दोन मुली अपत्यांना लाभ दिला जात होता. त्याची व्याप्ती वाढवून माझी कन्या भाग्यश्री ही योजना दारिद्र्य रेषेवरील (APL) कुटुंबातील मुलींना देखील लागू करण्यात आलेली आहे. सदर योजनेमध्ये विविध टप्प्यात लाभ देण्यात येणार आहेत.

(i) मातेला एकच अपत्य, (कन्या) असल्यास रु. ५०००/- आणि दोन्ही अपत्ये (कन्या) असतील तर रु. २५००/- जन्मदिवस साजरा करण्यासाठी देण्यात येतील.

(ii) १८ वर्षे होईपर्यंत मुलींचे पोषण, शिक्षण, आरोग्य यासाठी रु. १०००/- ते ३०००/- पर्यंतचे लाभ विविध टप्प्यात देण्यात येतील व कौशल्य शिक्षण देऊन स्वावलंबी बनविण्यात येईल.

(iii) मुलीने वयाची १८ वर्षे पूर्ण केल्यावर विम्याची रक्कम रु. १ लाख बँक खात्यावर जमा होईल.

(iv) एकच कन्या अपत्य असलेल्या कुटुंब नियोजन शस्त्रक्रिया करणाऱ्या कुटुंबातील भाग्यश्री च्या आजी-आजोबांना सोन्याचे नाणे भेट देण्यात येईल.

(v) ज्या गावांमध्ये मुला-मुलींचे लिंग गुणोत्तर प्रमाण १००० पेक्षा जास्त असेल अशा गावांस रुपये ५ लाखाचे पारितोषिक दिले जाईल.

माझी कन्या भाग्यश्री ही नवीन योजना दिनांक ०१ एप्रिल, २०१६ पासून जन्मणाऱ्या मुलींना लागू आहे.

**दिग्रस (जि.यवतमाळ) तालुक्यात शेतीच्या टेकडीवर शेततळी,
वनराई बंधारे, सिमेंट बंधारे खोदल्याबाबत**

(२६) २०१०४ (१८-०८-२०१६). श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.किरण पावसकर, श्री.अनिल भोसले, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) यवतमाळ जिल्हयासह दिग्रस तालुक्यात जमिनीच्या उताराला शेततळे, वनराई बंधारे, सिमेंट बंधारे खोदणे आवश्यक असताना शेतीच्या टेकडीवर शेततळी, वनराई बंधारे, सिमेंट बंधारे खोदल्याने सदर खर्च वाया गेला आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनामार्फत चौकशी केली आहे काय,

(३) असल्यास, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार जागा निवडीचे अधिकार असणाऱ्या अधिकाऱ्यांनी कामात कामचुकारपणा केल्याबाबत त्यांच्यावर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२६-१०-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

नाला खोलीकरण, साखळी सिमेंट बंधारे कामांच्या मंजूरीपूर्वी तेथील भूचरणा पाझरणे योग्य असल्याची खात्री भूजल सर्वेक्षण यंत्रणेकडून घेण्यात आली आहे.

तसेच शेततळे कामाकरिता भुजल विकास व सर्वेक्षण यंत्रणा आणि कृषि विभागातील अधिकाऱ्यांमार्फत जमिनीचे सर्वेक्षण करूनच जागेची निवड करण्यात आली आहे.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

**उमरखेड तालुक्यातील (जि.यवतमाळ) वैयक्तिक विहीरींची
कुशल देयके शासनाकडे प्रलंबित असल्याबाबत**

(२७) २०१०९ (१८-०८-२०१६). श्री.खवाजा बेग, श्री.हेमंत टकले, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.अनिल भोसले, श्री.किरण पावसकर, श्री.रामराव वडकुते : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) उमरखेड तालुक्यातील (जि.यवतमाळ) वैयक्तिक विहीरींची कुशल देयके शासनाकडे प्रलंबित असल्याचे माहे मे, २०१६ च्या पहिल्या सप्ताहात निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर देयके प्रलंबित ठेवण्याची कारणे काय आहेत,

(३) तसेच सदर विहीरींची प्रलंबित देयके देणेबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (२१-११-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

मे २०१६ मध्ये कोणत्याही प्रकारची कुशल देयके प्रलंबित नाही.

(२), (३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील गड किल्ल्यांची नोंद घेण्याबाबत

(२८) २१३४२ (२३-०८-२०१६). प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार, श्री.सतेज ऊर्फ बंटी पाटील : सन्माननीय सांस्कृतिक कार्य मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात सांस्कृतिक व पर्यटनदृष्ट्या वैविध्यपूर्ण असलेल्या महाराष्ट्रातील गड किल्ल्यांची संख्या ५०० पेक्षा जास्त असताना राज्य व केंद्र शासनाच्या अखत्यारीतील फक्त ९६ किल्ल्यांची नोंद शासनाकडे असल्याचे दिनांक ३ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदरील किल्ल्यांची शासनाकडे नोंद नसल्याने त्यांचा विकास रखडला आहे, हे खरे आहे काय,

(३) असल्यास, राज्य शासनाने याची दखल घेऊन उर्वरित किल्ल्यांचे अधिकृतित्या सर्वेक्षण करून शासनाकडे नोंद करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (३०-११-२०१६) : (१) शासन दफ्तरी फक्त ९६ किल्ल्याची नोंद राज्य व केंद्र शासनाच्या अखत्यारित असल्याचे दिनांक ३ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे नाही.

ज्या किल्ल्यांवर त्यांचे स्वरूप स्पष्ट होईल, इतपत अवशेष असतील ते किल्ले राज्य किंवा केंद्र शासनाकडून संरक्षित केले जातात. अन्य किल्ल्यांची नोंद असंरक्षित किल्ले म्हणून करण्यात आली आहे.

(२) शासन दफ्तरी किल्ल्यांची नोंद नाही हे खरे नसल्याने, दफ्तरी नोंद नसल्याने त्यांचा विकास रखडला आहे हे खरे नाही.

संरक्षित किल्ल्यांचा पुरातत्व संकेतानुसार विकास करण्यात येतो. तथापि असंरक्षित किल्ल्यांमध्ये त्यांचे मूळ स्वरूप स्पष्ट होईल इतपत अवशेष शिल्लक नसल्यामुळे त्यांचा पुरातत्व संकेतानुसार विकास करता येत नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय (नागपूर) येथील

विक्रेत्यांकडून औषध खरेदीस सक्ती केल्याबाबत

(२९) २१३९८ (२३-०८-२०१६). प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.मितेश भांगडिया,

श्री.नागो गाणार : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) इंदिरा गांधी शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय (मेयो), नागपूर येथील डॉक्टर मोफत औषधे न देता परिसरातील निवडक औषधी विक्रेत्यांकडून खरेदी करण्याची सक्ती करित असल्याचे दिनांक ८ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर प्रकरणाची शासनाने चौकशी करून संबंधितांवर कोणती कारवाई करण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०४-११-२०१६) : (१) खरे नाही. तथापि, अत्यंत अपवादात्मक परिस्थितीत काही रूग्ण रूग्णालयातील रांगा टाळण्यासाठी बाहेरून औषधे लिहून देण्याचा आग्रह करतात, अशावेळी डॉक्टर लिहून देऊ शकतात परंतु ही नियमित बाब नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) लागू नाही.

नागपूर वैद्यकीय महाविद्यालय येथे ट्रॉमा केअर सेंटर सुरु करण्याबाबत

(३०) २१४१० (२३-०८-२०१६). प्रा.अनिल सोले, श्री.गिरीशचंद्र व्यास, श्री.मितेश भांगडिया, श्री.नागो गाणार : सन्माननीय वैद्यकीय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) नागपूर वैद्यकीय महाविद्यालय येथे ट्रॉमा केअर सेंटर सुरु करणार आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर ट्रॉमा केअर सेंटर करिता ३०९ पदाची आवश्यकता असल्याने सदर पदे शासन त्वरीत भरणार आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर पदे केव्हापर्यंत भरणे अपेक्षित आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे कोणती आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (२९-१०-२०१६) : (१) होय हे खरे आहे.

शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालय व रुग्णालय नागपूर येथील ट्रॉमा केअर सेंटर दिनांक २८/५/२०१६ रोजी सुरु करण्यात आले आहे.

- (२) ट्रामा केअर सेंटरकरीता शासन निर्णय दिनांक २६/२०१६ अन्वये पदे निर्माण करण्यात आली आहेत. सदर पदे सद्यःस्थितीत संस्था/संचालयनालय स्तरावर भरण्यात येत आहेत. सदर पदे नियमित भरण्याकरीता त्या पदांचा आकृतिबंधात समावेश करण्याची कार्यवाही सुरु आहे. तदनंतर ती पदे नियमित स्वरूपात भरण्यात येतील.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

गडचिरोली जिल्ह्यात चिंच प्रक्रिया उद्योग, वन विभागाद्वारा

राखीव कॉरीडर मध्ये सुरु करण्याबाबत

(३१) २१४४७ (१८-०८-२०१६). श्री.मितेश भांगडिया, प्रा.अनिल सोले : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) गडचिरोली जिल्ह्यात विपुल प्रमाणात वनसंपदा असल्यामुळे या वनसंपदेवर जिल्ह्यात प्रकीया उद्योग सुरु करण्यासाठी वन विभागाद्वारा राखीव कॉरीडर निर्मिती व मंजूरीचा प्रस्ताव शासनाकडे प्रलंबित आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, विपुल वनसंपदेसह या जिल्ह्यात चिंचेचे प्रचंड प्रमाणात उत्पादन होत असून प्रकीयेअभावी कच्चा माल म्हणून ही चिंच अन्य वन उपज परराज्यात निर्यात होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, स्थानिकांना रोजगार निर्मितीच्या दृष्टीने जिल्ह्यात वन विभागाद्वारा राखीव कॉरीडरमध्ये चिंच प्रक्रिया उद्योग सुरु करण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (२५-१०-२०१६) : (१) वनधारीत उद्योग सुरु करण्यासाठी "वनउद्योग संकुल" उभारण्याबाबत प्रस्ताव विचाराधीन आहे.

- (२) वन विभागामार्फत चिंच या गौण वनोपजाचे संकलन करण्यात आलेले नाही. चिंचेची परराज्यात निर्यात होत असल्याची बाब उघडकीस आलेली नाही.
- (३) व (४) वनाधारीत उद्योग सुरु करण्यासाठी "वनउदद्योग संकुल" उभारण्याबाबतवचा प्रस्ताव विचाराधीन आहे. त्यामध्ये चिंच प्रक्रिया उद्योग स्थापित केला जावू शकेल.

उर्दू व इंग्रजी माध्यमांचे प्रशिक्षण शिक्षकांना वेतन वेळेवर मिळण्याबाबत

(३२) २१४८८ (२३-०८-२०१६). अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.हेमंत टकले, श्री.खवाजा बेग, श्री.आनंद ठाकूर : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) सन २०१५-१६ मध्ये इयत्ता सहावीचा अभ्यासक्रम बदलल्यामुळे सहावीच्या उर्दू व इंग्रजी माध्यमांचे प्रशिक्षण शिक्षकांना वेळेवर मिळालेले नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उपरोक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने उर्दू व इंग्रजी माध्यमांचे प्रशिक्षण शिक्षकांना किती कालावधीत देण्यात येणार आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०१-१२-२०१६) : (१) नाही. इंग्रजी माध्यमांचे प्रशिक्षण ७ जून ते १२ जून, २०१६ या कालावधीत देण्यात आले तर उर्दू माध्यमांचे प्रशिक्षण उर्दू संघटनांच्या मागणीमुळे रमजान महिना असल्याने दिनांक १९ ते ३१ ऑगस्ट, २०१६ या कालावधीत देण्यात आले.

- (२) प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील तंत्रशिक्षण महाविद्यालयांमध्ये अधिव्याख्याता पदाचा निकाल जाहिर करण्याबाबत

(३३) २१७७४ (२३-०८-२०१६). श्री.धनंजय मुंडे, श्री.सुनिल तटकरे, श्री.हेमंत टकले, श्री.विक्रम काळे, श्री.सतिश चव्हाण : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील तंत्रशिक्षण महाविद्यालयांमध्ये अधिव्याख्याता पदाच्या नेमणुकांसाठी महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगामार्फत परिक्षा व मुलाखतीची प्रक्रिया सन २०१४ मध्ये पूर्ण करण्यात येवुनही सदर पद भरतीचा निकाल अद्यापही जाहिर करण्यात आलेला नाही, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, २ वर्ष होऊनही परीक्षार्थी विद्यार्थ्यांचे निकाल जाहिर करण्यात न आल्याने परीक्षार्थी विद्यार्थ्यांमध्ये संभ्रम निर्माण झाला आहे, हे खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर परीक्षेचा निकाल तातडीने जाहिर करून पदांच्या नेमणुका करण्याबाबत शासनाने काय कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (२८-११-२०१६) : (१) हे अंशतः खरे आहे.

- (२) (३) व (४) शासकीय तंत्रनिकेतनातील विविध विषयांच्या अधिव्याख्याता पदाकरीता आयोगाकडून जाहिराती प्रसिध्द करण्यात आल्या होत्या. त्यांची मुलाखत पर्यंतची प्रक्रिया पूर्ण करून १२ विषयासंदर्भात निवड प्रक्रिया पूर्ण करण्यात आली आहे. उर्वरित विषयांच्या निकालाची कार्यवाही आयोगाकडून सुरु केली आहे. तथापि, काही विषयांकरीता न्यायालयीन प्रकरणे दाखल झालेली आहेत, त्यावरील आदेश विचारात घेऊन ती लवकरच पूर्ण करण्यास आयोग प्रयत्नशिल आहे.

**चिखलदरा तालुक्यात (जि.अमरावती) महात्मा गांधी रोजगार हमी योजनेतर्गत
बांधण्यात आलेल्या रस्त्याचे बांधकाम निकृष्ट झाल्याबाबत**

(३४) २१९१९ (१९-०८-२०१६). श्री.राजेंद्र जैन, श्री.सुभाष झांबड, श्री.रामहरी रुपनवर :

सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) चिखलदरा तालुक्यात (जि.अमरावती) महात्मा गांधी रोजगार हमी योजनेतर्गत रुपये ७ कोटी खर्च करून बांधण्यात आलेले सिमेंटचे रस्ते निकृष्ट दर्जाचे असल्याचे निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) तसेच सदर योजनेतर्गत मंजूर रस्त्यासाठी खडीमल येथे कार्यरत ग्रामसेवकाने कंत्राटदाराकडून कमिशन घेतल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे ही खरे आहे काय,

(३) असल्यास, उपरोक्त दोन्ही प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीच्या अनुषंगाने सदर रस्त्याचे बांधकाम करणाऱ्या दोषींवर शासनाने कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०५-११-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

चिखलदरा तालुक्यात अंतर्गत गावामध्ये महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना अंतर्गत सिमेंट काँक्रीट रोडचे एकूण ५० कामे करण्यात आली असून सदर कामे पूर्ण झालेली आहेत. त्यानुसार कामांचा पुर्णत्वाचे दाखले, मोजमाप पुस्तिकेमध्ये मुल्यांकनाची नोंद व क्वालिटी कंट्रोल प्रमाणपत्र प्राप्त झाले आहेत.

(२) हे खरे नाही.

(३) व (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

रेंगेपार शिवारात (ता.सडक अर्जुनी, जि.गोंदिया) अस्वलाच्या

हल्ल्यात इसम जखमी झाल्याबाबत

(३५) २१९२१ (१९-०८-२०१६). श्री.राजेंद्र जैन : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) रेंगेपार शिवारात (ता.सडक अर्जुनी, जि.गोंदिया) अस्वलाच्या हल्ल्यात एक इसम जखमी झाल्याचे दिनांक १३ मे, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व त्यानुसार अस्वलाच्या हल्ल्यात जखमी झालेल्या इसमास आर्थिक मदत देणेबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (१६-११-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) उक्त प्रकरणी प्रचलित शासन निर्णयातील तरतूदीच्या अनुषंगाने अस्वलाच्या हल्ल्यात जखमी झालेल्या व्यक्तीस रु. १०,२१३/- इतकी आर्थिक मदत अदा करण्यात आली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**पुणे, जळगांव, अमरावती, औरंगाबाद विद्यापीठात नियमबाह्य पध्दतीने
वेतनश्रेणी बदलून दिल्याबाबत**

(३६) २२०६५ (२३-०८-२०१६). आर्कि.अनंत गाडगीळ : सन्माननीय उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) शासनाने मंजूर केलेल्या आकृतिबंधात असलेली पदे, काम, गुणवत्ता, पात्रता, अनुभव जैसे थे असलेल्या कर्मचाऱ्यांना पुणे, जळगांव, अमरावती, औरंगाबाद विद्यापीठात पदनामा सोबत नियमबाह्य पध्दतीने वेतनश्रेणीही बदलून दिली असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून सदर विद्यापीठांचा पदनाम गैरव्यवहारातील दोषींवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०५-१२-२०१६) : (१) सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव, संत गाडगेबाबा अमरावती विद्यापीठ, अमरावती व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद या विद्यापीठांनी पदनाम घोटाळा करून शासकीय तिजोरीवर कोट्यवधी रुपयांचा भार टाकून विद्यापीठे शासनाच्या तिजोरीची लूट करित असल्याबाबत दि. ११ एप्रिल, २०१६ च्या दैनिक लोकसत्ता या वृत्तपत्राच्या मुंबई आवृत्तीमध्ये बातमी आलेली आहे.

(२) राज्यातील ज्या अकृषि विद्यापीठांच्या शिक्षकेतर पदांच्या आकृतिबंधातील पदनाम बदलांबाबत शासन निर्णय निर्गमित झालेले आहेत. त्या शासन निर्णयांच्या अंमलबजाणीच्या अनुषंगाने दिनांक ०४/०६/२०१६ व दिनांक ०९/०६/२०१६ रोजी संबंधित विभागीय सहसंचालक संबंधित विद्यापीठांचे अधिकारी यांचेसमवेत विभाग स्तरावर बैठका घेण्यात येऊन बदललेली पदनामे व वेतनश्रेण्या तसेच यामुळे शासनावर येत असलेल्या आर्थिक भाराबाबतची माहिती घेण्यात आलेली आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात जलसंपदा विभागातील रिक्त पदे भरण्याबाबत

(३७) २२१३० (१९-०८-२०१६). श्री.सतिश चव्हाण, श्री.अमरसिंह पंडित, श्री.विक्रम काळे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यात जलसंपदा विभागात कालवा निरीक्षक, मोजणीदार, दफ्तर कारकून इ. पदासह ७४६४ पदे रिक्त आहेत, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, राज्यात आकृतिबंधानुसार कालवा निरीक्षक, मोजणीदार, दफ्तर कारकून यांची एकूण १०९१७ पदे मंजूर असून त्यापैकी राज्यभरात फक्त ३४४३ पदे भरलेली असल्याने त्यांना कामकाज करण्यास अडचणी निर्माण होत आहे, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, सदर रिक्त पदे भरण्यासाठी शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (४) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०८-११-२०१६) : (१) होय, अंशतः खरे आहे.

- (२) राज्यात आकृतिबंधानुसार कालवा निरीक्षक, मोजणीदार व दफ्तर कारकून यांची एकूण ५४३३ पदे मंजूर असून त्यापैकी एकूण ३३४४ पदे भरलेली आहेत. दैनंदिन कामकाजावर त्याचा अंशतः परिणाम होतो, हे खरे आहे.
- (३) शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक २ जून, २०१५ मध्ये दिलेल्या सूचना विचारात घेऊन कालवा निरीक्षक, मोजणीदार व दफ्तर कारकून संवर्गातील एकूण २२४ रिक्त पदे भरण्यास शासनाच्या दिनांक २१ डिसेंबर, २०१५ रोजीच्या पत्रान्वये क्षेत्रिय कार्यालयास सूचना देण्यात आल्या आहेत.
- (४) प्रश्न उद्भवत नाही.

पुणे जिल्ह्यात पहिल्या टप्प्यात जलयुक्त शिवार योजनेची कामे प्रलंबित असल्याबाबत

(३८) २२१९८ (१९-०८-२०१६). श्री.रामहरी रुपनवर, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) पुणे जिल्ह्यात पहिल्या टप्प्यात जलयुक्त शिवार योजनेतर्गत घेतलेल्या २०० गावांपैकी १३० गावात १०० टक्के कामे झाली असून ७० गावातील कामे अपूर्ण असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, सदर कामे पावसाळा सुरु होण्यापूर्वी पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (१५-११-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) अपूर्ण कामे माहे डिसेंबर, २०१६ अखेर पूर्ण करण्याचे नियोजन करण्यात आलेले आहे.

१५ सप्टेंबर, २०१६ अखेर २०० गावांपैकी १८७ गावात १०० टक्के कामे पूर्ण व १३ गावात ८० टक्के कामे पूर्ण झाली आहेत.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

बुरोडी (राणेवाडी) ते देवके (दत्त मंदीर) (ता.दापोली, जि.रत्नागिरी)

या रस्त्याची दुरुस्ती करण्याबाबत

(३९) २२२०२ (१९-०८-२०१६). प्रा.अनिल सोले : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) बुरोडी (राणेवाडी) ते देवके (दत्त मंदीर) (ता. दापोली, जि.रत्नागिरी) या रस्त्याची दुरुवस्था झाली असून स्थानिक लोकप्रतिनिधी यांनी मा.सार्वजनिक बांधकाम मंत्री यांच्याकडे रस्त्याचे मजबुतीकरण व डांबरीकरण करण्याकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत दिनांक २९ एप्रिल, २०१६ रोजी वा त्यासुमारास निवेदनाद्वारे मागणी केली आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाचे कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२१-११-२०१६) : (१) होय, हे खरे आहे.

(२) व (३) रस्ते विकास योजना सन २००१-२०२१ नुसार उंबले ओळगाव किन्हाळ देवके बुरोडी रस्ता इतर जिल्हा मार्ग क्र. १५ दर्जाचा असून त्याची एकूण लांबी ९.०० कि.मी. आहे. त्यापैकी ७/२०० ते ९/०० हा प्रश्नाधिन भाग आहे. त्यापैकी ७/२०० ते ७/९२५ कि.मी मध्ये डांबरी नुतनीकरणाचे काम सन २०१५-१६ मध्ये जिल्हा परिषद सेस मधून मंजूर असून या कामाची निविदा प्रक्रिया सुरु आहे.

रस्ते लांबीच्या प्रमाणात विभागास उपलब्ध होणारा निधी अत्यंत अल्प आहे. याउलट शासन स्तरावर प्राप्त होणाऱ्या मागण्या जास्त आहेत.

जिल्हा परिषदेला विविध योजनांमधून प्राप्त निधी व निकषास अधिन राहून उर्वरित काम टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचा जिल्हा परिषदेचा प्रयत्न राहिल.

हिंगोली जिल्ह्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत

सिमंट नाला बांध पूर्ण करण्याबाबत

(४०) २२२०४ (१९-०८-२०१६). श्री.सुभाष झांबड, श्री.रामहरी रुपनवर : सन्माननीय रोजगार हमी योजना मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) हिंगोली जिल्ह्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत जिल्ह्यात एकूण १२१ पैकी सिमेंट नाला बांध अपूर्ण अवस्थेत असल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर अपूर्ण सिमेंट बांध तातडीने पूर्ण करण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. जयकुमार रावल (०१-१२-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

हिंगोली जिल्ह्यात महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजनेतर्गत एकूण २२२ सिमेंट नाला बांधाची कामे हाती घेण्यात आली असून त्यापैकी ८९ कामे पूर्ण करण्यात आली आहेत व १३३ अपूर्ण कामे प्रगतीपथावर आहेत.

(२) व (३) पावसाळी परिस्थितीत मजुरांची कामाची मागणी कमी असल्यामुळे १३३ कामे अपूर्ण आहेत. मजुरांची कामाची मागणी प्राप्त होताच अपूर्ण कामे प्राधान्याने पूर्ण करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

तोडवली ते बावशी (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्याबाबत (४१) २२२४३ (१९-०८-२०१६). प्रा.अनिल सोले : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) तोडवली ते बावशी (ता.कणकवली, जि.सिंधुदुर्ग) येथे जाणाऱ्या रस्त्याची दुरुवस्था झाली असून या रस्त्याची रुंदी वाढवून मजबुतीकरण, खडीकरण व डांबरीकरण करण्याकरीता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत स्थानिक ग्रामस्थांनी वारंवार मागणी केल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, सदर रस्त्याची रुंदी वाढवून मजबुतीकरण, खडीकरण व डांबरीकरण करण्याकरीता शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२१-११-२०१६) : (१) अशी मागणी प्राप्त झाल्याचे आढळून येत नाही.

(२) व (३) प्रश्नाधीन तोंडवली बावशी रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र. १८५ असून या रस्त्याची एकूण लांबी ३.२२० कि.मी. इतकी आहे. त्यापैकी २.६०० कि.मी. लांबी डांबरी पृष्ठभागाची असून ०.६२० कि.मी. पृष्ठभाग मातीचा आहे. सदर रस्त्यावर बारमाही एस.टी. वाहतूक सुरु आहे.

प्रश्नांकित रस्त्याच्या १.०८५ कि.मी. लांबीतील रस्ता नुतनीकरणाची कामे सन २०१५-१६ अंतर्गत पूर्ण करण्यात आली आहेत. या रस्त्याच्या दुतर्फा भातशेती व ग्रामस्थांची खाजगी जमीन असल्याने रस्ता रुंदीकरणासाठी जमीन उपलब्ध होणे अडचणीचे आहे.

सदर रस्त्याच्या १.१०० कि.मी. लांबीतील डांबरी नुतनीकरण व ०.६२० कि.मी. लांबीतील खडीकरण डांबरीकरण करणे आवश्यक असून जिल्हा परिषदेला विविध योजनांमधून प्राप्त निधी व निकषास अधिन राहून काम टप्प्या-टप्प्याने प्रस्तावित करण्याचा जिल्हा परिषदेचा प्रयत्न आहे.

**ग्रामपंचायतीनी पाठविलेल्या प्रस्तावांना तालुक्यास्तरीय समितीने निर्णय
न घेतल्याने सातारा येथील कामे प्रलंबित राहिल्याबाबत**

(४२) २२४५६ (१९-०८-२०१६). श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा येथे सन २०१६-१७ पासून १४ व्या केंद्रिय वित्त आयोगातील निधी खर्च करताना आमचा गाव आमचा विकास या उपक्रमांतर्गत ग्रामपंचायतींचा विकास आराखडा करून निधीचा विनियोग करायचा आहे, परंतु गावांच्या सोईसुविधांच्या कामासाठी ग्रामपंचायतीनी पाठविलेल्या प्रस्तावांना तालुकास्तरीय समितीने गेल्या ५ महिन्यात निर्णय न घेतल्याने कामे रखडल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले आहे, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून तालुकास्तरीय समितीला प्रस्तावांना मंजूरी देण्याचे आदेश देण्याबाबत कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (१५-११-२०१६) : (१) नाही

राज्य प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाकडील दिनांक १२/०५/२०१६ च्या पत्रानुसार ३ दिवसीय लोकसहभागीय नियोजन प्रक्रिया दिनांक १५/०८/२०१६ पर्यंत पूर्ण करण्याच्या सूचना होत्या. त्यामुळे मे, २०१६ मध्ये प्रस्ताव प्रलंबित राहण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.

(२) ज्या ग्रामपंचायतींनी ३ दिवसीय लोकसहभागीय नियोजन प्रक्रिया पूर्ण करून तालुका स्तरीय छाननी समितीकडे आराखडे मंजूरीसाठी सादर केले आहेत. अशा आराखड्यांना तालुका स्तरीय समितीमार्फत मंजूरी देण्याबाबतची कार्यवाही करण्यात येत आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**सातारा जिल्ह्यातील उरमोडी धरणाच्या कालव्याच्या कामात
त्रुटी करणाऱ्यांवर कारवाई करण्याबाबत**

(४३) २२४५८ (२०-०८-२०१६). श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त, श्री.अशोक ऊर्फ भाई

जगताप : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) सातारा जिल्ह्यातील उरमोडी धरणाच्या कालव्याची कामे अपूर्ण असून, जी कामे पूर्ण झाली आहेत परंतु ती तांत्रिकदृष्ट्या चुकीची झाल्याने कालव्यातून पाणी पुढे सरकत नसल्याचे माहे मे, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, यासंदर्भात शासनाने चौकशी करून कामात त्रुटी करणाऱ्या अधिकारी / ठेकेदारांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (१५-११-२०१६) : (१) हे खरे नाही.

उरमोडी पाटबंधारे प्रकल्पांतर्गत एकूण कालव्याची लांबी १७५.८३ कि.मी. असून ११४.८३ कि.मी. कालव्याची कामे पूर्ण झालेली आहेत. तसेच एकूण ९८.८३ कि.मी. कालव्याच्या लांबीमध्ये पाणी सोडण्यात आले असून त्याव्दारे जून, २०१४ अखेर ७२९४ हेक्टर सिंचन क्षमता निर्मित झालेली आहे.

तसेच उरमोडी उपसा सिंचन योजनेतर्गत टप्पा क्र. १ वाठार किरोली व टप्पा क्र. २ कॉंबडवाडी येथील कामे करून उपसा सिंचन योजनेतील तीन पैकी एक पाईपलाईन कार्यान्वित करण्यात आली आहे. खटाव कालवा कि.मी. १ ते ७६ पर्यंतची आवश्यक कामे पूर्ण करून सद्यस्थितीत कि.मी. ७६ पर्यंतच्या भागात व त्यापुढे माण कालव्याच्या कि.मी. ५ पर्यंत टंचाई परिस्थितीत पाणी सोडण्यात येत आहे.

खटाव कालवा कि.मी. ७१ मधील सा.क्र. ७०/१८० मी. ते माण बोगदा खोल खंदक व माण कालवा कि.मी. क्र.१ ते ५ या लांबीतील कालव्यामध्ये सिंचनासाठी व दुष्काळी परिस्थितीमध्ये पिण्याच्या पाण्यासाठी नियमितपणे आवर्तने सोडली जातात. कालव्यावरील असलेल्या थेट विमोचक व वितरीकांसाठीचे शिर्ष विमोचक यांच्या स्थानिकांकडून होणाऱ्या अनधिकृत परिचलनाने आवर्तनामध्ये अडथळा निर्माण होतो. त्यामुळे माण कालवा कि.मी. ५ येथे मिळणारा विसर्ग हा कमी जास्त होतो. कालव्याची कामे तांत्रिकदृष्ट्या चुकीची झाल्याने कालव्यातून पाणी पुढे सरकत नाही अशी वस्तुस्थिती नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यात डॅंग्युच्या साथीला आळा घालण्यासाठी करावयाची कार्यवाही

(४४) २२६९४ (११-०८-२०१६). श्री.आनंदराव पाटील, श्री.संजय दत्त : सन्माननीय सार्वजनिक आरोग्य आणि कुटुंब कल्याण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

(१) राज्यात गत सहा वर्षात डॅंग्युच्या २६,२११ नवीन रुग्णांची नोंद झाली असून यातील ४६८ जणांचा मृत्यू झाला आहे. सन २०१४-१५ या दोन वर्षात १०,५८४ जणांना डॅंग्युची लागण झाली असून यातील १७७ जणांचा मृत्यू झाला आहे. सन २०१६ मध्ये राज्यात डॅंग्युच्या २०५ नवीन रुग्णांची नोंद झाली असल्याचे माहे एप्रिल, २०१६ मध्ये वा त्यादरम्यान निदर्शनास आले, हे खरे आहे काय,

(२) असल्यास, राज्यात पसरलेल्या डॅंग्युच्या साथीला आळा घालण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,

(३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

डॉ. दीपक सावंत (२२-११-२०१६) : (१) हे खरे आहे.

राज्यातील गत सह वर्षाची डेंग्यू रूग्णांची माहिती

वर्ष	डेंग्यू दुषित रूग्ण	डेंग्यूने झालेले मृत्यू
२०१०	१५७४	९
२०११	११३८	२५
२०१२	४३०५	११८
२०१३	५६१०	१३८
२०१४	८५७३	१४४
२०१५	५११९	३३
२०१६ (जूनअखेर)	१२०३	२
एकूण	२७५२२	४६९

(२) राज्यात किटकजन्य रोग नियंत्रण कार्यक्रमांतर्गत डेंग्यू आजाराच्या प्रतिबंध व नियंत्रणासाठी खालील उपाययोजना नियमितपणे राबविल्या जातात.

- आरोग्य कर्मचाऱ्यांमार्फत नियमित ताप सर्वेक्षण.
 - उद्रेकाच्या ठिकाणी जलद ताप रूग्ण सर्वेक्षण.
 - साथरोग उद्रेकाच्या प्रभावी व्यवस्थापनासाठी जिल्हा पातळीवर शीघ्र प्रतिसाद पथके कार्यरत.
 - ताप रूग्णांचे रक्तजल नमूने घेऊन सेंट्रीनल हॉस्पिटल येथील प्रयोगशाळेत मोफत तपासणी.
 - राज्यात डेंग्यू विषाणूजन्य तापाच्या निदानासाठी ३७ सेंट्रीनल सेंटर्सची स्थापना केली असून राष्ट्रीय विषाणू विज्ञान संस्था, पुणे येथेही निदानाची व्यवस्था आहे.
 - राज्यात गप्पीमासे पैदास केंद्र कार्यरत असून राज्यातील डासोत्पत्ती स्थानांमध्ये गप्पीमासे सोडणे.
 - नियमित किटकशास्त्रीय सर्वेक्षण.
 - उद्रेकग्रस्त ठिकाणी किटकनाशकाची धूरफवारणी.
 - शासकीय तसेच खाजगी वैद्यकीय व्यावसायिकांचे डेंग्यू रूग्ण व्यवस्थापन विषयक कार्यशाळेचे आयोजन.
 - डेंगी रूग्णांना लक्षणधारीत उपचार.
 - सर्व आरोग्य संस्थांना औषधे व इतर साधन सामुग्रीचा पुरेसा पुरवठा.
 - १६ मे, २०१६ हा दिवस राष्ट्रीय डेंगी दिवस म्हणून विविध उपक्रमांद्वारे साजरा केला.
 - दरवर्षी जुलै महिना डेंगी विरोधी महिना म्हणून साजरा केला जातो.
 - शालेय डेंग्यू जागृती मोहिम.
 - उद्रेकग्रस्त ठिकाणी उपाययोजनांच्या मार्गदर्शनासाठी जिल्हा/ विभागीय/ राज्यस्तरीय अधिकाऱ्यांच्या भेटी.
 - विविध माध्यमांद्वारे जनतेस आरोग्य शिक्षण.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**मालोंड-मालडी (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथील पध्दतीच्या
बंधाऱ्यांचे काम सुरु करणेबाबत**

(४५) २२७४१ (११-०८-२०१६). श्री.गुरुमुख जगवानी, अॅड.निरंजन डावखरे : तारांकित प्रश्न क्रमांक १८५२८ ला दिनांक १ एप्रिल, २०१६ रोजी दिलेल्या संदर्भात : सन्माननीय जलसंधारण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) मालोंड-मालडी (ता.मालवण, जि.सिंधुदुर्ग) येथील गड नदीवर पाणवठा तिरावर कोल्हापूर पध्दतीच्या बंधाऱ्यांचे काम सुरु व्हावे याकरिता तेथील ग्रामस्थांनी दिनांक ३१ मे, २०१६ रोजी मा.पालकमंत्री, सिंधुदुर्ग यांचेकडे निवेदन दिले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, याबाबत शासनाने चौकशी केली आहे काय व सदरहू कामास प्रशासकीय मान्यता मिळण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

प्रा. राम शिंदे (२८-१०-२०१६) : (१) होय.

- (२) मालोंड मालडी कोल्हापूर पध्दतीच्या बंधाऱ्यास महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ निर्णय दिनांक १२/१२/२०१३ अन्वये रुपये ४८९.८७ लक्ष रकमेस प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात आली होती. तथापि, दिनांक २४/९/२०१५ रोजी संपन्न झालेल्या संचालक मंडळाच्या ४९ व्या बैठकीत विषय क्र.४ वरील पारित ठरावास अनुसरून मालोंड मालडी कोल्हापूरी पध्दतीच्या बंधाऱ्याच्या योजनेची प्रशासकीय मान्यता मार्च, २०१६ मध्ये महामंडळाने रद्द केलेली आहे.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

**दारव्हा (जि.यवतमाळ) वन परिक्षेत्रात अवैधरित्या वृक्षतोड व
गौण खनिजाचे उत्खनन होत असल्याबाबत**

(४६) २३००९ (२०-०८-२०१६). श्री.खवाजा बेग, अॅड.राहुल नार्वेकर, श्री.आनंद ठाकूर, श्री.नरेंद्र पाटील, श्री.हेमंत टकले, श्री.किरण पावसकर : सन्माननीय वने मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) दारव्हा (जि.यवतमाळ) वन परिक्षेत्रात अवैधरित्या वृक्षतोड व गौण खनिजाचे उत्खनन होत असल्याने वनसंपदेची हानी होत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी केली आहे काय, चौकशीत काय आढळून आले व तदनुसार संबंधितांवर कोणती कारवाई केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. सुधीर मुनगंटीवार (०८-११-२०१६) : (१) दारव्हा वनपरिक्षेत्रात अवैधरित्या वृक्षतोड व गौण खनिजाचे उत्खनन किरकोळ स्वरूपाचे गुन्हे उघडकीस आले आहे.

(२) दारव्हा परिक्षेत्रात माहे जानेवारी, २०१६ जे जून, २०१६ पर्यंत १० वनगुन्ह्यात ४० साग वृक्षाची अवैध तोड झाली असल्याचे निदर्शनास आले असून त्यामुळे रुपये १२,९०५/- किंमतीची नुकसानी झाली आहे. या कालावधीत एकूण नग ४९ घ.मी. ०६३० जप्त केले असून त्याची किंमत रुपये ११९९२/- आहे. सन २०१६ चे अवैध वृक्षतोडीचे वनगुन्ह्यात २ आरोपी असून एका वनगुन्ह्यात इंडीका कार जप्त करण्यात आलेली आहे. या प्रकरणी आरोपी विरुद्ध न्यायालयात प्रकरण दाखल करण्याची कार्यवाही करण्यात येत आहे. गौण खनिज उत्खननाचे सन २०१६ मध्ये २ वनगुन्हे नोंदविण्यात आले असून चौकशी सुरु आहे.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

राज्यातील ६७ मेगा जलसिंचन प्रकल्प पुढील ३ वर्षात पूर्ण करण्याबाबत

(४७) २३०३३ (२०-०८-२०१६). डॉ.(श्रीमती) नीलम गोन्हे : सन्माननीय जलसंपदा मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) राज्यातील एकूण १५१ लाख कोटी रुपये अपेक्षित खर्चाचे ६७ मेगा जलसिंचन प्रकल्प पुढील ३ वर्षात पूर्ण करण्याचे जलसंपदा विभागाने ठरविले आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, यासाठी अर्थसंकल्पीय तरतुदींचे आणि प्रत्यक्षात बांधकामाचे नियोजन ठरविण्यासाठी शासनाने कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. गिरीष महाजन (०९-११-२०१६) : (१) नाही.

(२) प्रश्न उद्भवत नाही.

(३) प्रश्न उद्भवत नाही.

हिवरखेड-सोनवाडी (ता.तेल्हारा, जि.अकोला) रस्त्याच्या दुरुस्तीबाबत

(४८) २३२५४ (२०-०८-२०१६). श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) हिवरखेड-सोनवाडी (ता.तेल्हारा, जि.अकोला) या चार किलोमीटरच्या रस्त्याची दुरुवस्था झाल्यामुळे सोनवाडी येथील नागरीकांना वान प्रकल्पाच्या कालव्याच्या रस्त्याने जावे लागत आहे, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, उक्त रस्त्यांच्या खडीकरण व डांबरीकरणाकरिता निधी उपलब्ध करून देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (२१-११-२०१६) : (१) अंशतः खरे आहे.

(२) व (३) हिवरखेड-सोनवाडी हा रस्ता ग्रामीण मार्ग क्र.३३ असून या रस्त्याची लांबी ३.८०० कि.मी. इतकी आहे. त्यापैकी ०/८०० कि.मी. लांबी डांबरी पृष्ठभागाची असून सुस्थितीत आहे.

उर्वरीत ३.०० कि.मी. खडीकरणाचा पृष्ठभाग असून वाहतुक सुरु आहे. सदर रस्त्यावर काही प्रमाणात खड्डे पडलेले आहेत. सदर खड्डे मुरुमाने बुजविण्याची किरकोळ दुरुस्तीची कामे खात्या अंतर्गत मजुरामार्फत करण्याची कार्यवाही जिल्हा परिषदेमार्फत करण्यात येत आहे. तसेच सन २०१६-१७ जिल्हा वार्षिक योजना व रस्ते दुरुस्ती कार्यक्रम गट ब अंतर्गत सदर रस्त्याचे मजबुतीकरण व डांबरीकरणाचे काम प्रस्तावित करण्याबाबत जिल्हा परिषदेचे नियोजन आहे.

तेल्हारा हे गाव तालुक्याचे ठिकाण असून सोनवाडी गावापासून कालव्याचे रस्त्याने २.०० कि.मी. अंतर कमी भरत असल्याने गावकरी प्राधान्याने कालव्याच्या रस्त्याचा वापर करतात. सदर रस्ता मुरमी पृष्ठभागाचा व सर्वसाधारण सुस्थितीत आहे.

अकोला जिल्हा परिषदेच्या सेस फंडातून शेतकऱ्यांना मोफत बियाणे वाटपाच्या योजनेबाबत (४९) २३३७२ (११-०८-२०१६). श्री.गोपिकिशन बाजोरीया : सन्माननीय ग्रामविकास मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) अकोला जिल्हा परिषदेच्या सेस फंडातून शेतकऱ्यांना मोफत बियाणे वाटपाची योजना राबविण्यात आली, हे खरे आहे काय,
- (२) असल्यास, गत वर्षी शेतकऱ्यांनी मोफत बियाणांसाठी अर्ज केले परंतु विशिष्ट कंपनीकडूनच बियाणे खरेदी करण्याची सक्ती जिल्हा परिषदेतील सत्ताध्याऱ्यांनी केल्याने ही प्रक्रिया अडचणी आली असून सदर योजनेची अंमलबजावणी करण्यात आली नाही, हे ही खरे आहे काय,
- (३) असल्यास, शेतकऱ्यांनी अकोला जिल्हा परिषदेच्या सेस फंडातून मोफत बियाणे मिळेल या आशेवर पेरण्या केल्या नाहीत, त्यामुळे शेतकऱ्यांना आर्थिक नुकसान सोसावे लागले, हे ही खरे आहे काय,
- (४) असल्यास, जिल्हा परिषदेच्या मनमानी कारभारामुळे शेतकऱ्यांचे नुकसान झाले असून सदर नुकसानग्रस्त शेतकऱ्यांना नुकसान भरपाई देण्याबाबत शासनाने कोणती कार्यवाही केली वा करण्यात येत आहे,
- (५) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्रीमती पंकजा मुंडे (०२-१२-२०१६) : (१) होय,

- (२) सन २०१५-१६ मध्ये शेतकऱ्यांनी सदर योजनेसाठी अर्ज केले होते. तथापि, सन २०१५-१६ मध्ये प्रसिध्द केलेल्या ई-निविदा प्रक्रियामध्ये एकही निविदा प्राप्त न झाल्यामुळे सदर योजना सन २०१६-१७ मध्ये ई-निविदा प्रक्रियेनुसार राबविण्यात आली बियाणे खरेदी प्रक्रिया ई-निविदाद्वारे केली असल्याने विशिष्ट कंपनीकडून खरेदी करण्याचा प्रश्न उद्भवत नाही.
- (३), (४) व (५) प्रश्न उद्भवत नाही.

शिक्षकांच्या प्रशिक्षणाचा अनिष्ट परिणाम अध्यापनावन न होऊ देण्याबाबत

(५०) ४१७६९ (१९-०८-२०१३) श्री.रामनाथ मोते : सन्माननीय शालेय शिक्षण मंत्री पुढील गोष्टींचा खुलासा करतील काय :-

- (१) शिक्षकांच्या प्रशिक्षणाचा अनिष्ट परिणाम प्रत्यक्ष अध्यापनावर न होऊ देण्याचे माहे मार्च, २०१२ च्या अर्थसंकल्पिय अधिवेशनामध्ये मा.मंत्री महोदयांनी सन २०१२-१३ मध्ये आश्वासन देऊनही गेल्या माहे जानेवारी, २०१३ ते एप्रिल, २०१३ या कालावधीत प्रत्येक जिल्ह्यात प्रत्यक्ष अध्यापनाचे किती दिवस प्रशिक्षणासाठी वापरले गेले,
- (२) असल्यास, अशाप्रकारे अध्यापनाच्या कामावर परिणाम होऊ नये म्हणून कोणती उपाययोजना केली वा करण्यात येत आहे,
- (३) नसल्यास, विलंबाची कारणे काय आहेत ?

श्री. विनोद तावडे (०१-१२-२०१६) : (१) प्रत्येक जिल्ह्यात प्रशिक्षणात समाविष्ट होणाऱ्या सरासरी १५० शिक्षकांचे अध्यापनाचे ५ दिवस प्रशिक्षणासाठी वापरले गेले आहेत.

- (२) अध्यापनाच्या कामावर परिणाम होऊ नये म्हणून प्रशिक्षणात सहभागी होणाऱ्या शिक्षकांच्या वर्गाची जबाबदारी शाळेतील अन्य उपस्थित शिक्षकांकडे देण्यात आली होती.
- (३) प्रश्न उद्भवत नाही.

विधान भवन :
नागपूर.

उत्तमसिंग चव्हाण
सचिव,
महाराष्ट्र विधानपरिषद

मुद्रणपूर्व सर्व प्रकिया महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालयाच्या संगणक यंत्रणेवर करण्यात आली आहे.
मुद्रण: शासकीय मुद्रणालय, नागपूर.